

№ 13-14
(1125-1126)
Квітень
2023 року

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

Видається
з грудня
1993 року

• Дніпропетровщина отримала понад 1,5 тисячі хромбуків і планшетів. Сучасні гаджети для учнів із вразливих категорій передав дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ).

• Іспанські благодійники привітали поранених захисників України та лікарів, які працюють в одному з медзакладів Державної прикордонної служби України, з Днем прикордонника та передали автобус для перевезення поранених на 12 лежачих місць. Добровольці з Іспанії разом із прикордонниками обговорили реабілітацію військовиків та надання гуманітарної допомоги, зокрема польового шпиталю.

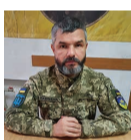

• За час повномасштабної війни Дніпро витратив на спорядження для бійців, облаштування оборонних споруд і субвенції військовим майже два мільярди гривень. Нова партія – півтори тисячі найнеобхіднішого зараз комплектування, вартістю сто мільйонів – допоможе дужче бити рашистських недолжодків. «Ми скупили чи не все, що нині доступне на ринку: три сотні дронів – зокрема й ударних; понад сотню «нічників» і тепловізорів; десять вантажівок і п'ять маневрових пікапів та чимало іншого, що допоможе бійцям ефективніше використовувати техніку. Я дякую дніпрянам, своїм землякам. Ми всі, своїми податками, долучилися до справедливої відплати рашистським вбивцям за їхні звірства. Найкращий Великдень – тоді, коли ти можеш привезти паски, дитячі малюнки та вантажівки з дронами просто на передову», – розповів міський голова Борис Філатов.

• За кошти працівників і керівництва міської ради Кам'янського придбали ще один автомобіль для бійців батальйону ТРО Кам'янського району. Разом із машиною на фронт відправили смаколики та харчі від освітян міста.

«Хоч іскру кожен. Іскру – кожен. Всі разом – буде Україна» (Наталка НІКУЛІНА)

• Вітаємо нашого колегу Сергія Васильовича Якименка, доцента кафедри публічного управління та права Дніпровської академії неперервної освіти, кандидата наук з державного управління з відзначенням почесною державною нагородою – медаллю «За військову службу Україні!» Медаль йому присвоєно Указом Президента України Володимира Зеленського від 13 квітня 2023 року № 219/2023.

Сергій Васильович захищає нашу державу в лавах Збройних Сил України з перших днів війни, має звання старший лейтенант, а від сьогодні – ще й почесну відзнаку за особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку.

• Учні Бучанського ліцею № 5 на шкільному ярмарку наотругували на дрон і далекомір для ЗСУ. Завдяки продажу приготованих разом із батьками найрізноманітніших смаколиків, зроблених власноруч декоративних виробів, а також пожертвам діти зібрали 117 тисяч гривень.

• Артур із села Зелений Кут Полтавської області передав волонтерці Наталі Дзюрі 1700 гривень. Ці гроші збирав на мотоцикл, а використовують їх на позашляховик для ЗСУ. Батько хлопчика – військовий, загинув у Бахмуті. «Щоб ви держалися дуже сильно і отомстите за папу. Слава Україні!», – побажав захисникам Артур.

• Школярка з Черкащини передала 120 тисяч гривень на позашляховик для прикордонників. Марійка збирала кошти кілька років, але після повномасштабного вторгнення всі свої заощадження вирішила віддати на потреби захисників.

• У Дніпрі для дітей-переселенців провели творче терапевтичне заняття «Великоднє диво». Хлопці й дівчата вчилися робити крашанки, янголів з вовни. На арттерапію прийшли діти віком від 10 до 14 років. Це переселенці з Луганщини, Донеччини, Харківщини.

• Український спротив у Криму посилюється!

На тимчасово окупованій території наші активісти започаткували цікаву акцію в громадському транспорті, де малюють українські графіті в автобусах і тролейбусах. У Сімферополі, Євпаторії та Ялті можна все частіше бачити жовті стрічки, листівки та графіті, які так дратують окупантів. Окупаційна влада наказала фіксувати всіх, хто купує жовті та сині фарби. Але цим Рух «Жовта Стрічка» не зупинити. Рух працює вже майже рік, понад 17000 активістів долучилися до нього на всіх тимчасово окупованих територіях, і ця кількість збільшується щодня.

• У Великомихайлівській громаді Синельниківського району директорка школи, яку зруйнував ракетний удар загарбників, щодня приходиться на руїни. Жінка віддала закладові понад 30 років свого життя, тепер опікується квітником на подвір'ї. На ньому цвітуть тюльпани, нарциси, рябчики та інші квіти. Ольга вірить: після Перемоги будівлю відновлять і до школи знову повернеться життя.

• Вадим Рошин збирає сміття в лісі після горе-відпочивальників. Діти побачили, як він прибирає, та долучилися до доброї справи. «Дуже дякую моїм юним друзям! Дорослих не всіх зможемо вилікувати від свинства, але для малечі є шанс зростати патріотами, які люблять свою рідну землю», – написав на своїй фейсбук-сторінці дніпрянин Вадим.

• «Козацькому роду нема переводу»: у Дніпрі на проспекті Поля, 16 з'явився патріотичний стінопис завдовжки щонайменше 50 метрів, заввишки – 5. Мурал виконаний у національних синьо-жовтих кольорах. Знизу малюнка художники зобразили пшеничне поле, а зверху – синє безкрає українське небо. Митці відтворили на одному з графіті Тараса Шевченка у сучасній військовій уніформі; на інших – козака в різних його історичних проявах, українську жінку в національному одязі з бронжилетом і автоматом. Митці також зобразили розбиту ворожу техніку в українських степах та наших захисників з українським прапором.

Спільно до безпеки

З нагоди Міжнародного дня просвіти з питань мінної небезпеки та допомоги із протимінної діяльності Державна служба України з надзвичайних ситуацій і Центр з протимінної діяльності за підтримки Міністерства освіти і науки України, Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) підготували інтерактивні онлайн-уроки та провели диктант з мінної небезпеки для школярів «Спільно до безпеки» (#СпільноДиктант).

Уроки тривалістю 15 хвилин містять завдання, мультфільми та відеоматеріали. Діти дізнаються, як пізнати вибухонебезпечні предмети, де вони можуть причаїтися, які знаки попереджають про них та яких правил безпечної поведінки потрібно дотримуватися у разі виявлення мін чи боєприпасів.

Заняття створені для початкової (<https://bit.ly/3EY7aQr>), середньої та старшої (<https://bit.ly/3TATDCo>) школи.

МОН України

«Написали диктант. Це було чудово! Від Пса Патрона, справжнього експерта з мінної безпеки, діти дізналися, як поводитися із вибухонебезпечними предметами.

«Все буде УКРАЇНА!» – написала у фейсбуці директор Дніпровського НВК № 36 Альвіна Волкова.

Важливі правила мінної безпеки із радіодиктанту «Спільно до безпеки», які сьогодні має знати кожен:

Не підходь!

Не чіпай!

Дзвони 101!

Диктант у записі – https://www.youtube.com/live/71j_In1DbX4?feature=share. Текст диктанту – <https://dms.gov.ua/uk/news/ostanni-novini/spilnodiktant-tekst-radiodiktantu-vid-psa-patrona-perevirte-civporalisia-vi-z-zavdanniam?fbclid=IwAR3L4md5qj66MTsurHJWpRcw0s2j3b3ciuxzxcwEv0E5LdrmXJDmQcKAHs>.

ДСНС України

«Об'єднаймося ж, брати мої!»

Майстрині з Дніпропетровщини Анастасія Земляна і Валерія Вертепчук – серед переможців фіналу Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості «Об'єднаймося ж, брати мої!». Їхні роботи визнали одними з кращих у номінаціях «Декоративно-ужиткове мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

«У фіналі конкурсу журі обрало 50 кращих робіт з усієї країни: по дві від кожного регіону.

Наші дівчата гідно представили Придніпров'я», – зазначила начальниця управління культури, туризму, національностей та релігій Дніпропетровської ОВА Наталія Першина.

Випускниця криворізької художньої школи Валерія Вертепчук написала гуашшю та аквареллю картину «Муза Кобзаря». Це її дипломна робота. Анастасія Земляна із Петриківки свою роботу «Українська обрядова хустка» виконала Петриківським розписом яєчною темперою – сумішшю гуаші з яєчним жовтком і клеєм.

Твори призерів опублікують на сайті Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти (<https://www.dnmczkmo.org.ua/>).

Конкурс триває 22-й рік поспіль. Цьогорічні роботи присвячені не лише творчості Великого Кобзаря, а й національному відродженню, любові до близьких та своєї країни.

Дніпропетровська обласна військова адміністрація

Космос

У Дніпрі легко мріяти про космос!

До 1 травня 2023 р. у просторі «Planetarium Noosphere» триватиме виставка наукових арт-об'єктів у номінації «Мрії про космічні подорожі» проекту «Нові обрії STEM-освіти», на якій представлено 118 робіт.

Проект «Нові обрії STEM освіти» започаткували разом Центр «Освітня траєкторія» і Планетарій, гуртуючи тих, хто з дитинства мріє про космос, кого ваблять зорі, пробуджуючи найсміливіші фантазії, пов'язані з освоєнням космосу!

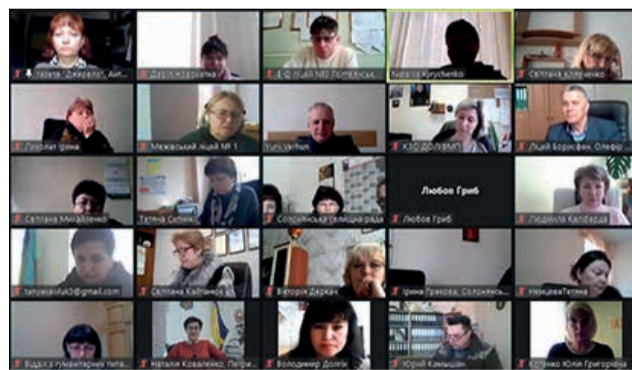
Учасники проекту, автори робіт отримали цікаві подарунки, дипломи та заповітний квиток до планетарію.

Департамент гуманітарної освіти Дніпровської міської ради

5 квітня управління Державної служби якості освіти у Дніпропетровській області провело відкритий онлайн-мікрофон

«Інституційний аудит – перспективи і можливості» із панельною дискусією

До заходу долучилися освітяни-практики – учасники інституційного аудиту: фахівці управління Державної служби якості освіти у Дніпропетровській області, Дніпровської академії неперервної освіти, Дніпровського фахового педагогічного коледжу Академії та закладів загальної середньої освіти, які обмінялися своїм досвідом та обговорювали актуальні питання інституційного аудиту:

– розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу – шлях до успішної школи;

– інституційний аудит як початок оновлення стратегії розвитку закладу освіти;

– про зміни в динаміці за підсумками інституційного аудиту;

– поради керівникам ЗЗСО, де планується проведення інституційного аудиту;

– зовнішня оцінка педагогічної діяльності вчителя та її вплив на якість освіти;

– партнерська взаємодія між усіма учасниками освітнього процесу;

– застосування інформаційно-аналітичної системи EvaluEd для забезпечення якості освіти Дніпропетровщини.

Наш кор.

Проект «100 причин пишатися тим, що я – українець»

Навчальний проект для школярів розробили українські освітяни з дистанційної школи «Unicorn School» у партнерстві зі спеціалістами Асоціації інноваційної та цифрової освіти за підтримки Міністерства освіти і науки України та Інституту модернізації змісту освіти.

Інноваційну освітню платформу створено у форматі комп'ютерної гри, що пропонує дітям докладно вивчити сто найважливіших фактів про Україну, її географію, містобудування, населення, ІТ-сферу, науку та інженерію, промисловість, культурну спадщину, спорт, всесвітні рекорди. Також на платформі є інформація про відомих українців та їхній внесок у розвиток інших країн.

Нині на платформі відбувається змагання між учасниками гри. Викладацький колектив «Unicorn School» визначить переможців і подарує їм цінні призи. Для участі треба зареєструватися на платформі (https://unicorn.itstep.org/news_3/100-reasons-to-be-proud-that-i-am-ukrainian). Після змагань платформа працюватиме й надалі, тож до вивчення цікавих фактів про Україну завжди можна буде повернутися.

Міністерство освіти і науки України

10-12 квітня у КЗВО «ДНО» ДОР» відбувся

IV етап Всеукраїнської олімпіади з інформатики

Учасників інтелектуальних змагань привітали фахівці Академії: проректор з науково-педагогічної та методичної роботи, кандидат філософських наук, доцент, професор кафедри загальної та спеціальної педагогіки Марина Ватковська; завідувач кафедри управління інформаційно-освітніми проектами, доцент, кандидат філософських наук Оксана Бутурліна;

комп'ютерних технологій Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, кандидат фізико-математичних наук, доцент Олександр Хижата представник комп'ютерної академії IT «Step» Олексій Кожемяко.

Попередній, III (обласний) етап олімпіади з інформатики, в якому взяли участь 106 учнів, відбувся у закладах освіти Дніпро-

філю); Єгор Іващенко (10 кл., Кам'янський технічний ліцей імені Анатолія Лигуна); Юнна Хейфець та Іван Балашов (10 кл., Дніпровський ліцей інформаційних технологій при ДНУ); Дар'я Перекопська та Микита Кулик (8 кл., ЛІТ). Керівниками команди були вчителі інформатики: Наталія Будіна (технічний ліцей ім. Анатолія Лигуна) та Оксана Безрукава (ДОЛФМП).

Конкурсанти отримали чудові подарунки від громадської організації «Федерація олімпіадного програмування» та Дніпропетровського відділення комп'ютерної академії IT «Step».

IV етап олімпіади з інформатики, згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 03.10.2022 № 883, мав відбуватися у Черкаській області, але через воєнний стан змагання проведено в обласних центрах. Здобувачі освіти виконували завдання протягом п'яти годин (I тур – 11 квітня, II тур – 12 квітня) в режимі онлайн-доступу з використанням автоматизованої системи Eolymp.

Андрій МІРОШНИЧЕНКО, відповідальний за олімпіаду;
Надія АНТОНЕНКО, редактор
Дніпропетровської обласної педагогічної газети «Джерело»

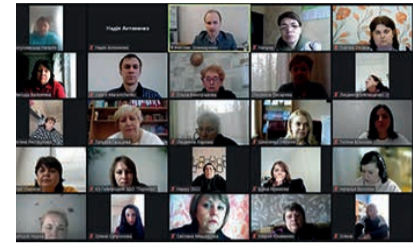

доцент кафедри управління інформаційно-освітніми проектами, доцент, кандидат філософських наук Андрій Мірошніченко; директор обласного навчально-методичного центру підвищення кваліфікації педагогічних працівників Олена Добрянська; а також голова журі олімпіади, доцент кафедри

петровщини у дистанційному форматі 28-29 січня. Переможці цього етапу (за рішенням оргкомітету і журі III етапу Всеукраїнської олімпіади) взяли участь у фінальному, IV, етапі олімпіади. Це: Дмитро Лазаренко (11 кл., Дніпропетровський обласний ліцей-інтернат фізико-математичного про-

13 квітня в Академії в онлайн-форматі відбувся

День відкритих дверей

На захід запросили випускників 11-х класів, які бажають

здобувати освітній рівень бакалавра, їхніх класних керівників та батьків; педагогічних працівників, які не мають відповідної фахової освіти та планують здобувати освітній рівень магістра.

Учасникам надали детальну інформацію щодо умов здобуття освіти в Академії, зокрема про: • підготовку магістрів (спеціальність 011 «Освітні педагогічні науки» за двома освітньо-професійними програмами «Загальна педагогіка» та «Інклюзивна освіта, корекційна педагогіка», спеціальності 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування» та 053 «Психологія»), бакалаврів (спеціальність 053 «Психологія», 012 «Дошкільна освіта» і 013 «Початкова освіта»); • кількість місць регіонального замовлення на 2023 рік для вступу на педагогічні спеціальності (бакалаври: 012 «Дошкільна освіта» і 013 «Початкова освіта» по 40 місць на заочній формі; магістри: 073 «Менеджмент» і 281 «Публічне управління та адміністрування» – по 10 місць на заочній формі навчання); • Правила вступу – 2023.

Людмила ХАРЛАШ, заступник
відповідального секретаря
приймальної комісії Академії

КЗВО «ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ» ДОР» ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ПОСАД

– **Директор навчально-наукового інституту управління** – 1,0 ставки за штатним розписом. Вимоги: науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання, як правило, відповідно до профілю інституту (навчально-наукового інституту); вільне володіння державною мовою України та документ про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета, або державний сертифікат про рівень володіння державною мовою;

– **Директор навчально-наукового інституту педагогіки** – 1,0 ставки за штатним розписом. Вимоги: науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання, як правило, відповідно до профілю інституту (навчально-наукового інституту); вільне володіння державною мовою України та документ про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета, або державний сертифікат про рівень володіння державною мовою;

– **Директор фахового педагогічного коледжу** – 1,0 ставки за штатним розписом. Вимоги: повна вища педагогічна освіта (магістр, спеціаліст), або повна вища освіта відповідного професійного спрямування та педагогічна підготовка; громадянство України, вільне володіння державною мовою України та документ про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета, або державний сертифікат про рівень володіння державною мовою; стаж педагогічної, науково-педагогічної роботи в навчальних закладах – не менше 5 років;

– **Завідувач кафедри публічного управління та права** – 1,0 ставки за штатним розписом. Вимоги: повна вища освіта (магістр,

спеціаліст), науковий ступінь доктора чи кандидата наук і вчене звання доцента чи професора; вільне володіння державною мовою України та документ про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета, або державний сертифікат про рівень володіння державною мовою; стаж науково-педагогічної чи наукової роботи не менше 5 років;

– **Завідувач кафедри філософії** – 1,0 ставки за штатним розписом. Вимоги: повна вища освіта (магістр, спеціаліст), науковий ступінь доктора чи кандидата наук і вчене звання доцента чи професора; вільне володіння державною мовою України та документ про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета, або державний сертифікат про рівень володіння державною мовою; стаж науково-педагогічної чи наукової роботи не менше 5 років;

– **Завідувач кафедри управління інформаційно-освітніми проектами** 1,0 ставки за штатним розписом. Вимоги: повна вища освіта (магістр, спеціаліст), науковий ступінь доктора чи кандидата наук і вчене звання доцента чи професора; вільне володіння державною мовою України та документ про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета, або державний сертифікат про рівень володіння державною мовою; стаж науково-педагогічної чи наукової роботи не менше 5 років;

– **Завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти** – 1,0 ставки за штатним розписом. Вимоги: повна вища освіта (магістр, спеціаліст), науковий ступінь доктора чи кандидата наук і вчене звання доцента чи

професора; вільне володіння державною мовою України та документ про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета, або державний сертифікат про рівень володіння державною мовою; стаж науково-педагогічної чи наукової роботи не менше 5 років;

– **Завідувач кафедри соціально-гуманітарної освіти** – 1,0 ставки за штатним розписом. Вимоги: повна вища освіта (магістр, спеціаліст), науковий ступінь доктора чи кандидата наук і вчене звання доцента чи професора; вільне володіння державною мовою України та документ про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета, або державний сертифікат про рівень володіння державною мовою; стаж науково-педагогічної чи наукової роботи не менше 5 років;

– **Завідувач кафедри виховання та культури здоров'я** – 1,0 ставки за штатним розписом. Вимоги: повна вища освіта (магістр, спеціаліст), науковий ступінь доктора чи кандидата наук і вчене звання доцента чи професора; вільне володіння державною мовою України та документ про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета, або державний сертифікат про рівень володіння державною мовою; стаж науково-педагогічної чи наукової роботи не менше 5 років;

– **Завідувач кафедри освітнього менеджменту, державної політики та економіки** – 1,0 ставки за штатним розписом. Вимоги: повна вища освіта (магістр, спеціаліст), науковий ступінь доктора чи кандидата наук і вчене звання доцента чи професора; вільне володіння державною мовою України та документ про повну загальну середню освіту

за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета, або державний сертифікат про рівень володіння державною мовою; стаж науково-педагогічної чи наукової роботи не менше 5 років.

Термін подання документів – до 18.05.2023 р. (місяць від дня опублікування оголошення).

Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають такі **документи**:

– заяву на ім'я ректора, написану власноруч;

– заповнену особову картку працівника (форма № П-2);

– автобіографію;

– дві фотокартки розміром 3x4 см;

– копії документів про освіту, науковий ступінь, вчене звання, засвідчені відділом кадрів Академії;

– копію паспорта громадянина України та індивідуальний податковий номер;

– повний список наукових праць, що свідчать про професійний рівень претендента;

– документи, що підтверджують підвищення кваліфікації або стажування (за наявності).

Оригінали документів про освіту, науковий ступінь, вчене звання, документ про повну загальну середню освіту за умови, що такий документ підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета, або державний сертифікат про рівень володіння державною мовою претендент надає особисто.

Адреса Академії: 49006, м. Дніпро, вул. Володимирів Антоновича, 70, к. 201, тел. 732-48-48.

Адміністрація Академії

«ВЕСНА, І СМЕРТЬ, І СВІТЛЕ ВОСКРЕСІННЯ» (Ліна КОСТЕНКО)

Ліцеїсти вивчають народні та родинні традиції

Серед традиційних свят в українській культурі є Свято Великодня, що вважається найсвітлішим, найважливішим святом весни. Пов'язують його з Воскресінням Христовим, яке розкриває радість перемоги Божого Сина над смертю й вічним забуттям.

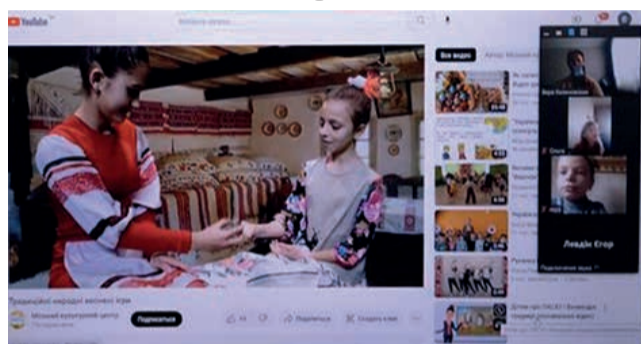

Протягом тижня учні Нікопольського ліцею № 10 поглиблювали свої знання про історію Великодня, народні традиції та звичаї; розповідали про Великодні традиції у своїх сім'ях.

Учні 1 класу дізналися, що зазвичай кладуть до великоднього кошика, розфарбували писанки, переглянули мультфільм «Казка про загибелю писанку».

На класних годинах першокласників ознайомили з різновидами розпису яєць, як можна виготовити аплікацію, розфарбувати писанки; другокласники пригадали ігри та забави, пов'язані зі Святом, щоб пограти в родинному колі.

У 4-х класах діти виготовляли неймовірно гарні писанки й презентували свої Великодні символи; переглядали пізнавальні відео; складали сенкани; збирали великодні кошики;

пригадували символи свята; малювали ескізи писанок; грали у фотоквест «Великодня розвага».

Учні 5-6-х класів переглянули презентацію та обговорили традиції вироблення пасок, різновиди Великодніх яєць (крашанки, писанки, дряпанки, крапанки). А найцікавішим було ознайомлення з тим, як святкують Великдень у різних країнах: Україні, Франції, Італії, Англії, Румунії, Польщі, Німеччині, Ізраїлі, Греції, Швеції, Фінляндії.

Одинадцятикласники згадали майстер-класи, що відбувалися в школі до цих свят.

І, насамкінець, усім школярам нагадали правила безпеки під час свят.

Вітаємо зі Світлим Воскресінням!

Наталія ІСАЄВА,
директор ліцею № 10, м. Нікополь

Святкова виставка у Будинку мистецтв

У Дніпрі відбулося відкриття Всеукраїнської виставки «Мистецькі атрибути Великодніх свят». Її розгорнули в міському Будинку мистецтв. У ній взяли участь майстри декоративно-ужиткового мистецтва з 15 регіонів України, які представили майже 400 робіт. Це речі, які традиційно виготовляли українці до Великодня: вишитий одяг та рушники, витинанки, петриківський розпис, плетені кошики, посуд, і, звичайно, писанки та крашанки.

Однією з родинок цьогорічної експозиції стало великоднє дерево, прикрашене птахами та ляльками ручної роботи. Організатори кажуть: дивовижно, але це деревце, зрізане й фактично викинуте, випустило

зелені листочки.

Ця виставка – традиційна, але торік вона не відбулася через війну. У закладі також збирають кошти на підтримку української армії.

Фоторепортаж <https://suspi.media/445728-povazue-z-minulimipokolinnami-dnipri-vidkrilivseukrainsku-vistavku-mistecki-atributi-velikodnih-svat-foto/>

Пресслужба медійного каналу «Суспільне Дніпро»

Арт-терапія, кошики та унікальні орнаменти: як громада готується до Великодня

Молодіжний центр «Смарт» спільно з комунальними закладами Слобожанської громади Дніпровського району провів у кількох населених пунктах творчі заходи, присвячені підготовці до Великодня.

Так, спільно з Балівською бібліотекою у місцевому молодіжному просторі відбулася серія передсвяткових майстер-класів «Великоднє яйце», головним матеріалом на яких став папір. Основною метою заходів було виявлення емоцій та озвучення найзаповітніших мрій за допомогою тактильних відчуттів. Учасники майстер-класу створили яскраві паперові писанки, що складаються з багатьох різнокольорових граней, кожна з яких символізує заповітну мрію дитини про мир і спокій.

У Степнянському молодіжному просторі відбувся тиждень арттерапії, під час якого всі охочі могли попрацювати з пластиком і папером. Об'ємні роботи діти створювали за допомогою

3D-ручки. Нею можна як малювати на горизонтальній поверхні, так і моделювати цікаві речі у просторі: ескізи, моделі з найдрібнішими деталями і тривимірні елементи. Така ручка сприяє розвитку уяви, фантазії, просторового мислення та дрібної моторики. З паперу у техніці оригамі діти виготовили Великодні кошики.

В Олександрівській бібліотеці спільно з місцевим будинком культури та молодіжним центром «Смарт» відбулися заняття художнього

гуртка. Дітлахи зробили Великоднє яйце: працювали з пластиліном, вигадували, оздоблювали на свій смак. Трохи старші хлопці й дівчата ліпили з пластиліну та працювали із заготовками. Вони працювали парами та разом створили унікальні саморобки. Потому вправлялися з пензлями і фарбами – вигадували неповторний Великодній орнамент.

Наприкінці творчих занять під час інформаційної хвилини «Великдень» учасники художнього гуртка розповіли, що знають про свято Воскресіння Христового.

За інформацією Слобожанської територіальної громади

1. Практична з геометрії. Тема: «Коло і круг».

Типи форм пташиних яєць (див. рис. 1):

- 1) симетрична;
- 2) моноасиметрична;
- 3) біасиметрична.

Завдання: з'ясувати тип форми яєць, що використали для крашанок і писанок. Звіт: фото + тип форми.

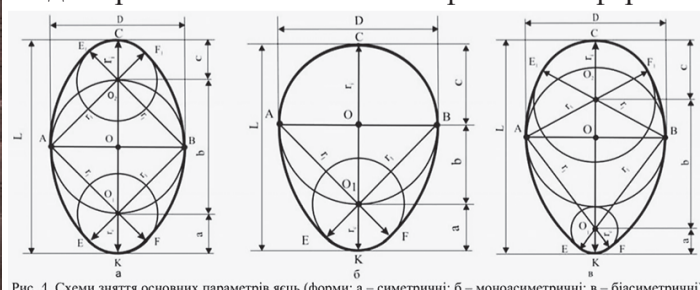
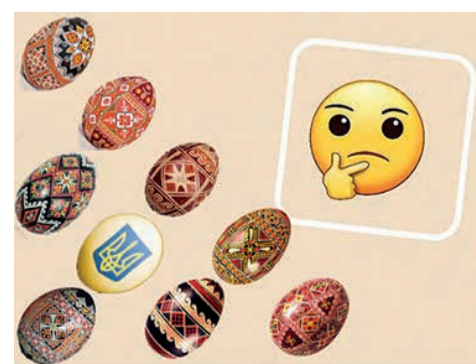

Рис. 1. Схеми зняття основних параметрів яєць (форми: а – симетричні; б – моноасиметричні; в – біасиметричні)

Тематичні завдання

2. Задача: «Трикутник – це квадрат?». Кажуть, що від перестановки доданків сума не змінюється, а чи можна змінити фігуру?

Спробуйте перетворити трикутник, утворений з писанок, у квадрат. Умова: перекласти можна лише два яйця.

Артем ГЕРМАН, учитель і репетитор з математики та інформатики, м. Київ

Вільям ГАРВЕЙ: «Все живе – з яйця»

Скорочуючись, серце рухає кров, яка по судинах оббігає все тіло. Але до XVII ст. навіть вчені не мали уявлення про цю істину, сьогодні загальновідому. Велике наукове відкриття – відкриття кровообігу – зробив англійський лікар і біолог Вільям Гарвей.

Вільям Гарвей (William Harvey) народився 1 квітня 1578 року в родині багатого англійського купця.

Двадцятирічний Вільям закінчив Кембриджський університет і, за звичаєм того часу, поїхав вдосконалювати свою освіту до Франції, Німеччини, а потім до Італії, де вступив до Падуанського університету і в 24 роки отримав ступінь доктора наук. Уже тоді В. Гарвей став вивчати рух крові в організмі.

Які ж уявлення про рух крові переважали в науці того часу?

Майже півтора тисячоліття в медицині панувало вчення Галена, за яким головний орган кровообігу – не серце, а печінка, де їжа постійно перетворюється в кров. Звідти кров тече до серця. Туди ж з легенів надходить повітряна «пневма» і змішується з кров'ю, насичує її. Після того кров надходить в усі частини тіла і там витрачається.

За півстоліття до В. Гарвея в Падуанському університеті працював і читав лекції відомий натураліст Андреас Везалій, який виявив чимало помилок у поглядах Галена. Везалій з'ясував, що шлуночки серця наглухо розділені перетинками. Отже «пневма» не може змішуватися з кров'ю. Замах на непопулярний авторитет Галена викликав обурення в медичних колах. Одна зі спрямованих проти А. Везалія друкованих робіт називалася так: «Проти наклепу на анатомічні роботи Гіппократа і Галена з боку якогось божевільного».

На той час, коли в Падуанському університеті навчався і працював В. Гарвей, лекції читав відомий професор Фабріцій Аквапенденте Джероламо. Він відкрив у венах особливі клапани. Значення цих клапанів професор не зрозумів. Молодого Гарвея зацікавила їхня роль.

Чимало його сучасників почали б змагатися в умоглядних припущеннях щодо ролі клапанів. А Гарвей за своє життя багаторазово перевіряв і чітко сформулював істину: судити про функції органу можна, лише детально вивчивши його будову.

І молодий вчений вирішив провести дослід, почавши із дослідів над собою. Він туго перев'язав руку. Нижче місця перев'язки рука затерпла, вени на ній набрякли. Потім він провів подібний експеримент над собакою, міцно перебинтувавши її лапи. Нижче пов'язки вени знов таки набрякли. При надрізі з них закапала кров. А з надрізу на вени вище пов'язки не витекло ані краплини! Тобто, вена була порожня.

Висновок здавався таким: кров у венах рухається лише в одному напрямку. Клапани не допускають зворотного руху. Але Гарвей не поспішав повідомляти про своє відкриття.

1607 року він повернувся до Лондона і почав викладати хірургію в Королівському коледжі лікарів. Одночасно він обіймав посаду головного лікаря у лікарні Святого Варфоломія та придворного медика короля Іакова I, а після його смерті – короля Карла I.

Він не припиняв вивчення кровообігу. Багаторічні дослідження переконали Гарвея в помилці Галена: кров не витрачається в органах. Гарвей довів, що в тілі є певна постійна кількість крові.

Гарвей дійшов висновку, що центром кровообігу є не печінка, як вважав Гален, а серце. Серце рухає кров по замкнутому колу. Артерії несуть «досконалу і поживну» (як писав Гарвей) кров серця, а вени повертають до серця «виснажену і непридатну» кров.

Кров рухається по колу, щоразу повертаючись до серця. Цих кіл два. По великому колу кров оббігає все тіло. У малому колу кров рухається між серцем і легенями. Гарвей не знав і не міг знати, яку роль відіграють в організмі легені. Наука того часу ще не мала жодного уявлення про кисень і його роль в організмі. Гарвей вважав, що кров проціджується через легені для охолодження.

До речі, мале коло кровообігу відкрив ще в середині XVI ст. іспанський вчений Мігель Сервет. Проте, його «шкідливі еретичні» книги, як і самого Сервета, спалили на багатті 1553 р. Тому Гарвею його праці були невідомі.

Гарвей не знав, як кров потрапляє з артерій у вени. Він бачив лише, як артерії розгалужуються на дрібні, а ті – на найдрібніші

судини. Гарвей припустив існування найтонших судин – капілярів. А довів їх наявність, вперше побачивши ці судини під мікроскопом, італійський вчений Марчелло Мальпігі 1661 року, через 4 роки після смерті Гарвея.

Мальпігі був вражений красою відкритого видовища і написав: «Я з не меншою підставою, ніж колись Гомер, можу сказати: воістину, велике я бачу своїми очима».

Півтора десятиліття Гарвей перевіряв і обмірковував свої відкриття, перш ніж зважився розповісти про них на лекції у 1616 р.

Лише 1628 року, після довгих умовлянь друзів, В. Гарвей вирішив опублікувати результати своїх досліджень. Того року вийшла друком його книга «Анатомічне дослідження про рух серця і крові тварин».

Написана вона була дуже стисло – 72 сторінки тексту – і містила лише одну (зате вельми наочну) ілюстрацію. У своїй книзі Гарвей визнавав заслуги Аристотеля і Галена. «Але, – зазначав він, – якщо ми заспокоїмося на їхніх відкриттях і повіримо (через дурість свою, звичайно), що самі нічого відкрити не можемо, то лише применшимо гостроту своєї думки і загасимо світильник, який вони нам залишили». «У їхніх поглядах на рух крові, – писав Гарвей, – багато такого, що або неправильно, або туманно».

У своїх висновках Гарвей спирався на величезну масу фактів, зібраних під час вивчення 60 різних видів тварин: ссавців, птахів, ящірок, жаб, риб, раків, равликів.

Незважаючи на переконливість доводів В. Гарвея, книга викликала запеклі нападки з боку офіційної медичної науки. Адже в ній спростовувалося тисячолітнє вчення Галена!

1651 р. Гарвей надрукував другу чудову книгу – невеликий трактат

«Дослідження про зародження тварин». Знову вчений, не зламаний багаторічними гоніннями, зважився виступити проти загальноприйнятої думки. Більшість вчених того часу вважали, що черв'яки, комахи, навіть жаби й миші можуть виникати самотужки, з неживих речовин. Гарвей відкинув ідею самозародження.

Він вивчав розвиток зародків курей і косуль. Для своїх дослідів використовував стільки курячих яєць, що, за словами його прислуги, їх вистачило б на яєчню для всього населення Англії.

Спостереження Гарвея свідчили про те, що зародки всіх тварин розвиваються лише з яйця. Це правило він сформулював як вислів: «Все живе – з яйця» (латиною – «Omne vivum ex ovo»). Особливо дивовижним є здогад Гарвея про те, що навіть ссавці розвиваються з яйця. Адже він не міг бачити яйця (точніше, яйцеклітини) ссавців – лише 1826 року таке яйце побачив за допомогою мікроскопа ембріолог і антрополог Карл Бер.

Ця праця В. Гарвея поклала початок розвитку сучасної ембріології.

Доля автора після виходу його книги про кровообіг була досить складною.

Лікарі й анатоми того часу вірили в непогіршний авторитет Галена. Вони глузували з Гарвея, вважаючи його трохи не божевільним, і з презирством говорили, що «всякий тепер лізе зі своїми відкриттями». Противники навіть називали Гарвея «circulator» (латиною «кровообіг») звучить як «circulator sanguineus»). Це прізвисько було досить образливим, тому що латиною воно означає «шарлаган, брехун».

1642 року в Англії почалася громадянська війна, і Гарвей, як придворний лікар покинув Лондон разом із королем Карлом I. Майно Гарвея разом із рукописами наукових робіт залишилося в Лондоні і було спалено.

Незважаючи на ці негаразди, а також нападки і наклепи, Вільям Гарвей дожив до визнання своєї правоти. Помер він у віці 79 років, 3 червня 1657 року, отримавши заслужену повагу.

Еліна ЗАРЖИЦЬКА, методист Навчально-методичного центру забезпечення якості освіти Академії, член Національної спілки письменників України

Цікаві факти

- Вчений 9 років проводив дослідження, перш ніж сформулював поняття про циркуляцію крові в організмі.
- Про особисте життя Гарвея відомо мало. 1604 року він одружився на Елізабет К. Браун, дочці Ланселота Брауна, лондонського лікаря. У подружжя не було дітей.
- У лікарні Святого Варфоломія Гарвей заробляв приблизно 33 фунти на рік. (Ред.: Чималу суму, зважаючи на те, що 1 тройський фунт у XVI ст. містив 373,24 г срібла. 33 фунти – це 12 кг 316,92 г щорічно).
- Вільям із дружиною жив у Ладгейте. Ще два будинки в Західному Сміт-філді йому надали як додаткові пільги до посади лікаря.
- Зберігся опис зовнішності 37-річного Гарвея: людина невисокого зросту, з круглим обличчям; очі маленькі, дуже темні і сповнені духу, волосся – чорне як воронове крило і кучеряве.
- Кажуть, що Гарвей був любителем кави і темряви. У темряві йому краще думалося. Вчений часто потерпав від безсоння.
- Колеги критикували його методи лікування пацієнтів: створення гігієнічних умов для хворого, забезпечення правильного харчування, призначення ванн.
- В останні роки життя страждав на подагру, і через сильні болі був змушений вживати настоянку опію.
- У віці 24 років Гарвей став доктором медицини Падуанського університету.
- Він полюбляв читати, а також – спостерігати за птахами.
- Читав лекції з анатомії по всій Англії протягом семи років.
- Помилково вважав, що всі живі істоти з'являються з яйця.
- Прокинувшись уранці 3 червня 1657 року Вільям Гарвей відчув, що це останній день його життя. Вчений попрощався з рідними і спокійно помер у себе вдома.

Підготував професор Віктор ТРОКОЗ

«Слово нелукаве окрилював нескореним пером».

Поезії про Олесе ГОНЧАРА

Пломінь «віщої зорі» Олесе Гончара у небесах «не згоря ані з радості, ані з горя» (В. Корж) протягом десятиліть, а з наближенням ювілею палає з особливою силою. 3 квітня виповнилося 105 років від дня народження Олесе Терентійовича Гончара (1918-1995), нашого славетного земляка, видатного письменника і громадського діяча, Героя України, академіка, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка. Твори Майстра слова – зразки класичної української літератури ХХ століття, довшеного сплаву ідей, почуттів, що мають загальнолюдську вартість і хвилюють серця читачів майже 8 десятиліть, несуть філософське осмислення дійсності, проникнення в таємницю людської душі, важливість і масштабність порушених проблем, любов до рідної землі і народу.

Дитинство і юність майбутнього духовного лідера нації минули в селі Сухе на Полтавщині в простій селянській хаті неписьменної бабусі Єфросинії Євтихіївни. Після смерті матері, 1920 року, вона забрала хлопчика, переробила документи і до школи він пішов уже не Сашком Біличенком, а Олесем Гончаром. У «Щоденниках» він писав: «Дорогі мені роди обидва – і Гончарівський, і Біличенківський, бо разом вони ж дали мені життя. Інакше чому ж мені таке солодке повітря полтавське і чому так хвилює мене дух Дніпра, де котрийсь із предків, шаблю змінивши на лоцманське весло, летів серед спіненних бурунів через пороги, летів серед їх смертельного саява кудись униз, у переповненні сонцем степи?! Гени?! Та ж, мабуть, це таки вони голос подають!!!».

Місто Дніпро є знаковим у життєвій і творчій долі письменника: народився в с. Ломівка тоді ще Новомосковського повіту; після Другої світової війни навчався у ДДУ, жив в оселі сестри на вулиці Клубній тоді вже Дніпропетровська, де написав перші твори – «Модри Камень», «Весна за Моравою», «Співачка», нарис «Аспірантка», роман «Прапорноносці»; до 1984 року щоліта приїздив у відпустку.

Зі спогадів Олесе Терентійовича «добра половина творів» створювалася саме в Ломівці, на «незабутній Клубній, 25», де і атмосфера, і середовище «трудогих» людей заохочували до творчості. У Ломівці писалися і «Тронка», і «Таврія», і новели з циклу «Південь», «Людина і зброя», «Перекоп», тут «визрів» і роман «Собор». О. Гончар писав: «І ось я знову у Дніпропетровську. Після шестирічної перерви. Те ж подвір'я споришеве, ті ж кімнати в будиночку, де так добре писалось, та ж лавка у дворі, де з друзями сиділось так гарно зорними вечорами».

То ж не дивно, що на Придніпров'ї Олесе Гончар мав безліч шанувальників і друзів, особливо серед письменників, багатьом писав передмови до збірок, благословляючи в літературу, читав рукописи, давав слушні та дружні поради. Письменники Січеславщини: С. Бурлаков, К. Дуб, В. Корж, Н. Нікуліна, О. Омельченко, М. Сарма-Соколовський, В. Старченко, Г. Шепітько та інші увіковічили в поетичному слові людську і творчу долю Майстра, лишили спогади про незабутні зустрічі, бесіди з ним, враження від прочитаних творів. Прикметними рисами образу Олесе Гончара в поезії січеславських авторів є духовність, тонкий художній смак, рідкісне мистецьке обдарування – «голос совісті» (С. Бурлаков); «жайвір космосу степу», «Великдень душі» (В. Корж); «письменник зоряного лету, ментальний України дух», «чарівник краси» (К. Дуб); «доби своєї син» (М. Яланська); його кредо «естетичність і людяність» (М. Зобенко).

У поезіях – особистісні почуття авторів до Олесе Гончара, їхнє бачення і розуміння цієї знакової постаті, всенародна любов та шанна Великому Українцю, який «Слово нелукаве окрилював нескореним пером» (В. Корж):

*Життя – живе. І що б там не було,
а жодна сила не спроможна зроду
заплямувать піднесене чоло
людини, гідної свого народу* (Н. Нікуліна).

Образ Олесе Гончара в цій поетичній добірці розкривається на тлі біографічних подій: «В хатиноньці сестри / Благій – ну що й казати! – / Олесею Гончару наснилась мати» (С. Бурлаков); «З Ломівки далекої пішки / Ви йшли крізь снігів каламуть, / було в тім символіки трішки: / в науку ж не їдуть, а йдуть...» (В. Корж); «Сестра сидить в хатині при вікні, / очікує багато днів на брата. / Приходив брат маленьким уві сні – / зайшов у хату втомленим солдатом» (В. Старченко). Часто у поезії Митець асоціюється із героями своїх творів, гострими загальнолюдськими проблемами, порушеними в них: «Це тобі Тереза посміхнулась, / І душа в любові стрепенулась... / До нас говорить Ясногорська, / З черешень цвіту йде Черниш...» (К. Дуб); «Сутність відсуває важку, / Щоб освятить «Собором» наші душі» (С. Бурлаков); «Гортаю листя новели «Модри Камень» (М. Зобенко).

Пропоновані читачеві поезії письменників Придніпров'я про Олесе Гончара – це художня сторінка його великого життя та його правдивої прози, що «не поступиться пісням» (Г. Шепітько). У неперевершеній художній прозі, літературно-критичних статтях, щоденниках, листах Митця – невичерпні глибини його світу, які буде відкривати для себе ще не одне покоління: «Майстри лишають мудрість нам свою, / Щоб залишитись вічними у слові» (М. Яланська).

Валентина БІЛЯЦЬКА,
професор кафедри філології та мовної комунікації НТУ «Дніпровська політехніка»,
доктор філологічних наук

Сергій Бурлаков

Пророчий сон

*Мати Олесе Гончара, Тетяна
Гаврилівна, померла, коли Сашкові
не було ще й двох років*

*В хатиноньці сестри
Благій – ну що й казати! –
Олесею Гончару наснилась мати:
Стою на березі ріки,
А храм – навпроти.
Запраг до нього допливти –
Вир побороти.
Гребусь...
Гребусь...
Нічого не виходить.
Вже потонуть боюсь,
І раптом – човен сходить
Над хвилями.
А в ньому жінка в білім...
Я в човні вже!
І руки занімілі милує жінка...
– Чи не ти це, нене?
Ще й мовить так:
«Іди у храм і помолись за мене...
І помолись за степ,
За Україну...
Прошу тебе... молися...
Сину... сину...»
Пророчий сон.
В дні творення суворі
Він став реальністю,
Він справдився в «Соборі».*

Голос Гончара

*Знов чую теплий голос Ваш,
Провісних сподівань м'яку мову.
Ви увійшли у наш розгардіяж,
Мов яблунь цвіт у пору поранкову.
Йдете Ломівкою по свіжій моріжку
І квіття оглядаєте, і груші.
Сутність відсуваєте важку,
Щоб освятить «Собором» наші душі.
Руки легкої твердість я вловив
І Ваших слів довірливу прозорість.
В них чувся посвіт лебединих крил,
В них віщих сфер світилася високість.
Як вирвались за місто, я спитав:
– В які краї? Чи, може, вже на Київ?
– Ні, у степи! До жайворів, до трав.
Їх прадідівський дух ще не покинув.
Відчув, що чую Вас в останній раз,
Що більш у Ваші не погляну очі
І не вгашу неправедних образ...
А шлях летить, а шлях собі гуркоче!
Ваш голос – голос совісті. Звучить
Духовна енергетика й понині.
У ній усе життя, як вічна мить,
Як цілий світ у степовій росині.*

Віктор Корж

*Благословіть Собор:
митець безсмертний з нами,
прапорносець духу гордого між нас! –*

*ні громовиця літ, ні долі круті злами
не стишать його слів про волі віщий час.*

*Не ревіємні дзвони – дзвони Слави
над Україною, над клетітним Дніпром
на честь митця, що Слово нелукаве
окрилював нескореним пером.*

*Студентська юнь бере те Слово в душу,
щоб додалось їй світлої снаги,
і присягається Славутич: «Я не зрушу
святі для вас любові береги!»*

Костянтин Дуб

Слово Олесе Гончара

*Вічне слово Гончара
В гостині нашій промовляє,
Світлішає печаль Дніпра,
Як хвиля тут його стрічає.
Він, як гончар, творив слова,
Щоб людям в спадок передати.
Слова його – завжди солдати,
Плацдарми, ювілейні дати.
В них час Гончарно ожива.
Він – мрійник, чарівник краси,
Зоревим саявом перевитий.
В нім сорок п'ятий цвіт весни
Вдовиною сльозою вмитий.
Звучать у тронках голоси...
Всі прапори до нас – у гості, –
Непереможний цвіт весни
Несуть в серцях прапорноносці.*

Молитовна зоря Гончара

*Краю коханий,
Люди кохані!
Добра вам молитиму,
Сонця й пісень...
О. Гончар*

*Океани світлої любові
В берегах твоїх високих дум
Відчуваю в кожному твоєму слові,
В них – і радість, і болючий сум.*

*Не студентські, – фронтові поезії писав.
Зранений не раз в бою вмирав...
Під тобою міни вибухали,
Росм кулі мимо пролітали.*

*Ти дивився смерті в хижі очі,
Нотував щоденники пророчі.
Небові ключі в Альпах знайшов,
До Берліна клятого дійшов.*

*Це тобі в криваві ті бої
Пісню вірності співали солов'ї.
Це тобі Тереза посміхнулась,
І душа в любові стрепенулась.*

*За мить щастя всіх – переміг!
Всіх прославив, зробив все, що міг!*

*До нас говорить Ясногорська,
З черешень цвіту йде Черниш...
В них юнь твоя Холодногорська,
Ти в кожній книзі в них звучиш.*

Далі – на стор. 7

